

VEREJNÝ OCHRANCA PRÁV UPOZORŇUJE ŽIADATEĽOV O PREDČASNÝ STAROBNÝ DÔCHODOK NA MOŽNOSŤ VZNIKU DLHU NA ZDRAVOTNOM POISTENÍ

Bratislava 22. mája 2024

Na verejného ochrancu práv Róberta Dobrovodského sa obrátila podávateľka, ktorá žiadala o preverenie situácie žiadateľov o predčasný starobný dôchodok, či nedochádza k porušovaniu ich práv. Podávateľka sa cítila byť diskriminovaná oproti žiadateľom o starobný a invalidný dôchodok, pretože do času rozhodnutia Sociálnej poisťovne o ich predčasnom starobnom dôchodku sú predčasní starobní dôchodcovia povinní platiť si preddavky na zdravotné poistenie ako samoplatitelia, zatiaľ čo žiadatelia o starobný a invalidný dôchodok sú považovaní za poistencov štátu.

Právna úprava zákona o zdravotnom poistení

Zákon o zdravotnom poistení upravuje skupinu subjektov, za ktoré platí poistné štát. Medzi takéto subjekty zaraďuje, okrem iných, aj osoby, ktoré dosiahli dôchodkový vek a nevznikol im nárok na starobný dôchodok a osoby, ktoré sú invalidné a nevznikol im nárok na invalidný dôchodok. Do okruhu týchto subjektov však nespádajú žiadatelia o predčasný starobný dôchodok.

Poistencami štátu na zdravotné poistenie až po priznaní predčasného dôchodku

Tí sa stanú poistencami štátu až získaním statusu „predčasného starobného dôchodcu“, teda priznaním predčasného starobného dôchodku Sociálnou poisťovňou. Pokiaľ žiadatelia o predčasný starobný dôchodok ešte pracujú, odvádza za nich zdravotné odvody zamestnávateľ. V prípade, ak sú žiadatelia o predčasný starobný dôchodok evidovaní na príslušnom úrade práce, platí za nich preddavky na zdravotné poistenie štát. Ak však predčasný starobný dôchodca už zamestnaný nie je a zároveň nie je evidovaný na úrade práce, vzniká mu povinnosť ohlásiť zdravotnej poisťovni zmenu platiteľa poistného a do času rozhodnutia Sociálnej poisťovne o predčasnom starobnom dôchodku platiť preddavky na zdravotné poistenie samoplatcovsky.

Možnosť požiadať o vrátenie zaplatených preddavkov po priznaní predčasného starobného dôchodku

Po priznaní predčasného starobného dôchodku Sociálnou poisťovňou môžu predčasní starobní dôchodcovia požiadať svoju zdravotnú poisťovňu o vrátenie preddavkov zaplatených na zdravotné poistenie, a to spätne k dátumu priznania predčasného starobného dôchodku. Zdravotná poisťovňa vráti takto uhradené preddavky na zdravotné poistenie do dvoch mesiacov od písomnej žiadosti poistenca.

„Je dôležité, aby si žiadatelia o predčasný starobný dôchodok danú situáciu uvedomili. Aby sa nestalo, že im vznikne dlh na zdravotnom poistení. Lebo za určitých okolností to môže vyústiť do situácie, že im bude poskytnutá len neodkladná zdravotná starostlivosť.“ uviedol verejný ochranca práv Róbert Dobrovodský.